

Vammaisten naisten valtakunnallinen yhdistys – Rusetti ry

Toimintasuunnitelma 2025

Hyväksytty hallituksessa 21.10.2024
Esitettäväksi syyskokoukselle 27.11.2024

Johdanto

Vammaisten naisten valtakunnallinen yhdistys – Rusetti ry edistää tytöiksi ja naisiksi identifioituvien vammaisten henkilöiden hyvinvointia, unelmien toteuttamista ja voimaantumista. Osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun kansallisesti ja kansainvälisesti. Rusetin visiona on se, että voimaantuneet vammaiset tytöt ja naiset toteuttavat omia oikeuksiaan ja unelmiaan yhdenvertaisessa ja esteettömässä Suomessa.

Rusetti ry on Invalidiliitto ry:n, Naisjärjestöjen Keskusliitto ry:n (NJKL), Vammaisjärjestöjen naisverkoston, Suomen Paralympiakomitea ry:n ja Kansalaisareena ry:n jäsen.

1. Toimintaympäristö ja -edellytykset

Rusetti ry aloittaa yhdeksännen toimintavuotensa Suomen ainoana nais erityisenä vammaisyhdistyksenä. Yhdistys on tunnettu ja arvostettu.

Yhteiskunnassa tapahtuu merkittäviä muutoksia ja kehityssuuntia, jotka vaikuttavat yhdistyksen toimintaan joko suoraan tai välillisesti.

Merkittävimpiä toimintaympäristön muutoksia ovat

- hallituksen ilmoittamat leikkaukset sote-järjestöjen valtionavustuksiin (STEA avustukset)
- hyvinvointialueiden heikentynyt taloustilanne, joka näkyy sosiaali- ja terveyspalveluiden heikentymisenä
- uuden vammaispalvelulain voimaan astuminen 1.1.2025 ja sen tuomat muutokset vammaisten henkilöiden palveluihin ja elämään
- lisääntynyt naisten kohtaama väkivalta (sen monessa muodossa mm. lähisuhde- ja seksuaaliväkivaltana) ja vihapuhe
- anti-gender -liikkeen voimakas nousun jatkuminen edelleen.

1.1. Rusetin strategia: KokoNainen elämä 2023–2026

Toiminnan painopisteet toteuttavat visiota ja vuosille 2023–2026 laadittua strategiaa. Painopisteet ohjaavat Rusettia olemaan vahva nais erityinen voimaannuttaja, rohkea yhteiskunnallinen vaikuttaja ja vetovoimainen ylisukupolvinen yhteisö. Vuonna 2025 strategian painopisteet toimivat edelleen yhdistyksen toimintaa ohjaavina punaisina lankoina.

1.2. Toimintaedellytykset

Yhdistyksen tulot koostuvat jäsenmaksuista ja ulkopuolisista avustuksista.

Suurin ja merkittävin osa yhdistyksen vuoden 2024 tuloista on tullut valtion rahoittamana STEA avustuksena, jolle on haettu jatkoa vuodelle 2025. Avustuksen turvin yhdistyksellä toimii kaksi kokoaikaista työntekijää ja yhdistyksellä on vuokratut toimitilat. Mikäli yhdistys ei saa hakemaansa avustusta, tullaan toimintasuunnitelma sopeuttamaan yhdistyksen muuhun rahoitukseen avustuspäätöksen tultua. Alustava avustuspäätös tulee joulukuussa 2024 ja ministeriön lopullinen avustuspäätös helmikuussa 2025.

Yhdistyksen tyttöjen ja nuorten naisten toimintaa rahoittaa Kalevala Koru Oy. Tämän rahoituksen turvin Vammaiset tytöt -medialla toimii osa-aikainen tuottaja. Rahoitus ja sillä toteutettava toiminta on täysin riippuvainen Kalevala Korun Oy:n tuloksesta, joka on viime vuosina ollut epävarmaa Suomen yleisesti heikentyneen taloustilanteen vuoksi.

2. Vaikuttamistoiminta

Rusetti toimii laajasti yhteistyössä eri järjestöjen ja verkostojen kanssa. Yhdistys katsoo, että vammaisten tyttöjen ja naisten oikeudet tulee valtavirtaistaa eli ottaa järjestelmällisesti huomioon kansallisissa suunnitelmissa ja strategioissa. Rusetti edistää vammaisten tyttöjen ja naisten palvelujen yhdenvertaista saatavuutta. Yhtenä vaikuttamistoiminnan työkaluna tulee toimimaan Rusetin naispoliittinen ohjelma, joka valmistuu keväällä 2025.

Vaikuttamistoiminnan erityiskärkinä vuonna 2025 tulee olemaan

- nais erityisten sosiaali- ja terveystalvveluiden saatavuus ja saavutettavuus
- yhdenvertaiset äitiys-, lastenneuvola- ja perhepalvelut vammaisille naisille
- yhdenvertainen kohtelu perheellistymisen palveluissa
- vammaisten tyttöjen ja naisten kohtaaman väkivallan ehkäisyn ja tunnistamisen edistäminen sekä saavutettavien tukipalveluiden saatavuuden edistäminen

2.1. Edustukset

Rusetilla on edustajia eri toimielimissä. Virallisia edustuksia vuonna 2025

- Invalidiliitto ry, Anna-Stina Lindén, liittovaltuuston jäsen 2022–2025
- Naisjärjestöjen Keskusliitto ry, Jaana Tiiri, hallituksen jäsen 2022–2024 (Jaana on Rusetin ehdokkaana jatkokaudeksi 2025–2027, valinta tehdään NJKL syyskokouksessa 28.11.2024)
- Vammaisjärjestöjen naisverkosto, edustajat Jaana Tiiri, Pirkko Mahlamäki ja Satu Järvinen

3. Yhdistyksen toiminta

3.1. Ylisukupolvinen yhteisö

Rusetti on vammaisten tyttöjen ja naisten oma yhteisö, josta kaikki osallisiksi tulleet hyötyvät. Yhteisö toimii ylisukupolvisella periaatteella, jossa eri-ikäiset vammaiset tytöt ja naiset oppivat ja saavat tukea toinen toisiltaan elämän eri vaiheissa. Rusetti on tukea tarjoava koti yhteisöstä nouseville tarpeille ja toiveille toiminnasta: vammaiset tytöt ja naiset voivat kääntyä Rusetin puoleen halutessaan järjestää esim. ryhmätoimintaa, vertaiskeskusteluita, somekampanjointia. Rusetissa toteutetaan yhteisöllistä vertaistoimintaa sekä kasvotusten; että digitaalisia ympäristöjä hyödyntäen.

Rusetti täyttää vuonna 2026 10 vuotta! Juhlavuoden tapahtumien valmistelut käynnistetään tulevana vuotena täydellä höyryllä. Hallitus vastaa juhlien suunnittelusta.

Vuonna 2025 yhteisötoiminta koostuu

- kuukausittaisista nettitreffeistä eri teemoilla (8 kertaa)
- neljän paikkakunnan ryhmätapaamiskiertueesta
- ryhmätoiminnan käynnistämisen mahdollisuuksien kartoittamisesta eri paikkakunnille

- hyväikäisten keskusteluryhmien jatkumisesta Helsingissä ja verkossa sekä tavoitteesta laajentaa toimintaa 1–2 paikkakunnalle
- mini-NOVAT-ryhmän toteuttamisesta yhteistyössä Naistenkartanon kanssa
- Rusetin käsityökerhon jatkumisesta verkossa
- vuonna 2024 ensimmäistä kertaa järjestetyn taidetyöskentelyryhmän järjestämisestä uudelleen vuonna 2025
- liikuntaa ja hyvinvointia tukevan tapahtuman järjestämisestä.

3.2. Tukea vammaisille äideille ja lapsettomuudesta kipuileville

Rusetti ylläpitää VEERA-hankkeessa koulutetuista vammaisesta äidistä koostuvaa vertaisäitiverkostoa, jolta saa vertaistukea, tietoa ja taitoja vammaisille naisille erityisiin kysymyksiin ja haasteisiin. Lapsettomuus koskee monia vammaisia naisia ja vammaisuus luo erityispiirteitä lapsettomuuden kokemukseen.

Vuonna 2025 äitiysteeman toiminta koostuu

- vertaisäititoiminnan kehittämisestä ja uusien vertaisäitien kouluttamisesta
- yhteistyön lisäämisestä vertaisäititoiminnassa muiden vammaisjärjestöjen kanssa
- äitiyttä tukevan verkkovertaisryhmän käynnistämisestä
- lapsettomuudesta kipuilevien verkkovertaisryhmä toiminnan jatkamisesta
- seminaarista, jossa aiheena vammaisten naisten äitiyden erityiskysymykset
- ammattilaisten ja opiskelijoiden koulutusten jatkamisesta.

3.3. Johtajuuskoulutusta ja mentorointia

Rusetti jatkaa vammaisten naisten mentorointiverkoston kehittämistä ja ylläpitämistä sekä johtajuuskoulutuksien toteuttamista. VEERA-hankkeessa on koulutettu vammaisia naisia mentoreiksi, jotka ovat kokeneita ja johtajina toimineita. Vuoden 2024 lopussa koulutetut uudet mentorit aloittavat mentoroinnin vuonna 2025.

Vuonna 2025 johtajuusteeman toiminta koostuu

- uusista mentorointisuhteista
- uuden ylisukupolvisen mentorointimallin lanseeraamisella, joka käynnistyy verkkokoulutuksella ja sen jälkeen solmittavilla mentorointisuhteilla.

3.4. Työtä väkivallan ehkäisemiseksi

Vammaiset tytöt ja naiset kohtaavat paljon väkivaltaa ja lähisuhde- ja seksuaaliväkivaltaa moninkertaisesti verrattuna vammattomiin tyttöihin ja naisiin. Rusetti haluaa lisätä tietoa vammaisten naisten kohtaamasta väkivallasta ja tarjota vammaisille tytöille ja naisille turva- ja itsepuolustustaito-opetusta.

Vuonna 2025 väkivaltateeman toiminta koostuu

- kahden päivän itsepuolustuskurssista
- itsepuolustuskurssiin perustuvasta videomateriaalin toteuttamisesta
- verkkotapaamista, joissa käsitellään mm. oman kehon koskemattomuuden edistämistä ja pakottavan kontrollin tunnistamista

3.5. Vammaiset tytöt -media

Rusetti on saanut Kalevala Koru Oy:ltä rahoitusta 11.5.2022 lähtien vammaisten 13–29-vuotiaiden tyttöjen ja nuorten naisten toimintaan. Yhteistyöllä edistetään vammaisten tyttöjen ja nuorten naisten näkyväksi nousemista - rohkaisemalla ja vahvistamalla uskoa itseen, omiin kykyihin ja mahdollisuuksiin. Rahoitus mahdollistaa alustan vuorovaikutukseen, sisältöjen ja kokemusten jakamiseen ja voimaantumiseen ”meiltä meille” -periaatteella. Vammaisettytöt.fi -verkkosivuille ja somekanaviin julkaistaan juttuja vammaisten tyttöjen ja nuorten naisten elämästä ja arjesta. Vammaiset tytöt - yhteisön kesken järjestetään myös yhteisöllisiä verkkoiltoja, joihin kuka tahansa vammaisen tyttö tai nuori nainen voi osallistua.

4. Viestintä

Toiminnastaan yhdistys viestii verkkosivuillaan ja somekanavissaan (Facebook ja Instagram). Yhdistyksellä on Facebookissa Keskusteluryhmä Rusetti ry -niminen suljettu ryhmä, johon kuka tahansa vammaisen tyttö tai nainen on tervetullut mukaan keskustelemaan.

Yhdistys lähettää vähintään neljästi vuodessa jäsentiedotteen varsinaisille jäsenilleen ja tarvittaessa mainoksia tulevista tapahtumista. Yhdistys tiedottaa asioistaan lähtökohtaisesti sähköpostitse, tarvittaessa kirjeitse tai tekstiviestitse.

5. Yhteistyökumppanit

Rusetin yhteistyökumppaneita ovat Invalidiliitto ry, Suomen Paralympiakomitea ry, Naisjärjestöjen Keskusliitto ry ja Vammaisjärjestöjen naisverkosto, joiden jäsen Rusetti on. Muita kumppaneita ovat Helsingin Invalidien Yhdistys ry, HIY ja Naistenkartano sekä Naisjärjestöt Yhteistyössä – Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS ry, Tunne Rintasi ry., Suomen CP-liitto ry ja Loisto settlementti ry.

Uusia yhteistyökumppanuuksia etsitään vuonna 2025. Uutena verkostona Rusetti osallistuu hyväikäisten hyvinvointia edistävään Mieli ry:n Ikääntyvä Mieli 2050 -verkostoon.

6. Yhdistyksen toiminnan arviointi ja kehittäminen

Yhdistyksen toiminta on lähes kokonaisuudessaan STEA avustuksella rahoitettua toimintaa. Tätä toimintaa arvioidaan joka vuosi keväisin mittareilla, jotka on avustusta haettaessa määritelty. Toimintaa muokataan tarpeen ilmetessä.

Vuonna 2025 yhdistys panostaa uusien jäsenten ja vapaaehtoistoimijoiden löytämiseen toiminnan piiriin, jotta yhdistys pysyy vetovoimaisena, turvallisena paikkana ja ylisukupolvisena yhteisönä kaikille vammaisille tytöille ja naisille. Yhdistys tavoittelee 200 jäsenen rajan rikkomista tulevana toimintavuotena.